

Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune

Jon T. Klepsland

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder foretatt en rekartlegging av et utvalg naturtyper som tidligere har vært kartlagt som kulturmarkslokaliteter. Totalt ble det kartlagt 21 naturtypelokaliteter nå i 2013. Dette omfatter 15 reviderte/kvalitetssikrete lokaliteter og 6 nykartlagte lokaliteter. Fylkesmannen hadde på forhånd satt opp en prioriteringsliste på 19 lokaliteter, og alle disse ble kvalitetssikret. 14 av disse ble videreført (med endring), mens 5 lokaliteter ble forkastet.

Nøkkelord

Naturtyper
Rekartlegging
Kulturmark

Omslag

FORSIDEBILDER:

Øvre: Solblom *Arnica montana*
Midtre: Rødsveve *Hieracium aurantiacum* ssp. *carpathicola*
Nedre: Gammel slåttemark (lok 86).

Alle foto: Jon T. Klepsland

LAYOUT

Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-340-8

BioFokus-rapport 2014-10

Tittel

Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune

Forfatter

Jon T. Klepsland

Dato

15.03.2014

Antall sider

10 sider + vedlegg

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten "levende" linker.

Oppdragsgiver(e)

Fylkesmannen i Aust-Agder

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:

<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

Refereres som

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

Telefon 99550257

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

BioFokus har på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder foretatt en rekartlegging av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune.

Jon T. Klepsland har vært prosjektansvarlig og har stått for både feltarbeid og rapport. Kim Abel (BioFokus) har bidratt med det karttekniske arbeidet og kvalitetskontroll av egenskapsfiler med mer. Våre kontaktpersoner hos fylkesmannen har vært Arnstein E. Knutsen og Thomas C. Kiland-Langeland.

Oslo, 15.03.2014

Jon T. Klepsland

Bilde 1: Solblom *Arnica montana* er pr. 2013 rødlistet som sårbar (VU). Den finnes innenfor 13 av de 21 naturtypelokalitetene som ble kartlagt i prosjektet. Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus).

Innhold

1	INNLEDNING	5
2	METODE	6
3	RESULTATER OG DISKUSJON	7
4	REFERANSER	10
	VEDLEGG; NATURTYPEBESKRIVELSER	11

Bilde 2: Pågående restaureringsarbeid med brenning av avfall og kvist; Stangevassdalen S, lok nr. 95.
Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus).

1 Innledning

Bakgrunnen for denne rapporten er at Fylkesmannen i Aust-Agder hadde ønske om å få "rekartlagt kulturavhengige naturtyper etter DN-håndbok 13 i Evje og Hornnes i 2013". Fylkesmannen satte opp en prioriteringsliste med totalt 19 naturtypelokaliteter fordelt på 3 prioriteringsnivå som var aktuelle å rekartlegge/kvalitetssikre innenfor de gitte budsjetttrammene. Høyest prioritet ble gitt lokaliteter som i DNs Naturbase er/var klassifisert som utvalgte naturtyper (UN), mens lokaliteter klassifisert som naturtyper som er i en prosess for eventuelt å få status som UN ble gitt middels prioritet. Ut over dette ble det gitt anledning til å foreta nykartlegging av kulturavhengige naturtyper dersom det skulle være tid til overs etter gjennomgang av de 19 prioriterte naturtypelokalitetene.

De fleste av de kvalitetssikrete naturtypelokalitetene stammer fra den kommunale naturtypekartleggingen i 2000 (Brandrud 2002), men noen få stammer fra en senere kartlegging hvor fokus lå på jordbrukets kulturlandskap (Bjøreke 2008).

Bilde 3: Gammel slåtte-mark hvor det er satt i gang restaureringstiltak; Klepsland, lok nr. 86. Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus).

2 Metode

Delvis på grunn av sen utlysning av prosjektet ble det ikke anledning til å gjennomføre feltarbeidet før i midten av oktober 2013. Tidspunktet er relativt sent med tanke på å fange opp eller påvise mange av de forvaltningsmessig mest sentrale artene tilknyttet biologisk verdifull kulturmark. God lokalkunnskap i kombinasjon med god floristisk kompetanse gjorde at vi likevel anså prosjektet som gjennomførbart med høy grad av kvalitet og sikkerhet i forhold til både avgrensing, verdivurdering og klassifisering/beskrivelse.

Naturtypene er i hovedsak kartlagt etter gjeldende metodikk, det vil si etter DN-håndbok 13 2. versjon (2007). I disse tider pågår det imidlertid en revisjon av denne håndboken, og det skal produseres nye faktaark for alle viktige naturtyper basert på et nytt klassifikasjonssystem hvor NiN (Naturtyper i Norge) ligger til grunn. Grunnet ønske fra Miljødirektoratet og fylkesmennene om å teste ut disse faktaark-utkastene i praksis er det derfor også gjort vurderinger i henhold til kriterier og parametre i disse, og i den grad det har vært mulig eller hensiktsmessig er derfor naturtypelokalitetene klassifisert og verdivurdert etter disse utkastene.

Vi har benyttet databaseprogrammet Natur2000 for innlegging av lokalitetsbeskrivelser og bilder. Alle egenskapsfiler med mer er hentet ut fra denne databasen i forbindelse med rapportering og overlevering av data til oppdragsgiver.

For kvalitetssikrede naturtypelokaliteter som i en eller annen form er ført videre er eksisterende BN-nummer (IID) i Naturbase beholdt. Det samme gjelder deres lokalitetsnummer (lokal-id). For nykartlagte lokaliteter er det gitt nytt lokalitetsnummer som ikke er benyttet tidligere.

Tidligere kartlagte naturtypelokaliteter som ved dette kvalitetssikringsarbeidet er vurdert å ikke kvalifisere som naturtypeobjekter etter DN-håndbok 13, eller nyere utkast til faktaark, er i henhold til DNs retningslinjer formidlet via en såkalt slettliste som kort begrunner denne vurderingen. Disse skal følgelig fjernes fra Naturbase.

Digitaliseringsarbeidet er gjort i kartprogrammet Qgis 2.0 på shape-format. Polygon og tilhørende lokalitetsbeskrivelser er knyttet sammen via felles identitetsnummer. Naturtypepolygonene er klargjort for import til Naturbase ved at shape-filene er konvertert i digitaliseringsverktøyet ArcGis 9.3 til sosi-filer på sosinivå 4.1. Alle data er overlevert Fylkesmannen i Aust-Agder for innleggelse i Naturbase.

Funn av interessante arter (observasjoner og belegg) er lagt inn i BioFokus sin artsdatabase (BAB), som er en GBIF-node direkte koblet til Artskart. Funnene er dermed raskt og effektivt synliggjort for offentligheten. Eventuelt innsamlet materiale er/blir overlevert et offentlig herbarium/museum, fortrinnsvis Naturhistorisk museum i Oslo.

3 Resultater og diskusjon

Alle de 19 naturtypelokalitetene som fylkesmannen hadde satt opp på sin prioriteringsliste ble feltbefart og kvalitetssikret/revurdert i forhold til gjeldene metodikk og nye synspunkt. Av disse ble 14 videreført som naturtypelokaliteter (alle med endring), mens 5 ble forkastet (se tabell 2). I tabellen er det gitt en kort begrunnelse for hvorfor disse er forkastet.

Totalt ble det kartlagt 21 naturtypelokaliteter (tabell 1). Av disse er 6 nykartlagte objekter, mens ett objekt representerer en revidert/kvalitetssikret naturtypelokalitet som ikke sto på fylkesmannens prioriteringsliste. Status etter revideringsarbeidet er at enkelte lokaliteter som tidligere er kategorisert og verdivurdert slik at de senere har falt inn under definisjonen som utvalgt naturtype (UN) ikke lenger defineres som UN. Derimot har det blitt omdefinert eller nykartlagt ganske mange andre areal som nå faller inn under definisjonen som UN. Viktige grunner til disse forskjellene er at det nå i 2013 både er lagt noe strengere avgrensingskriterier til grunn og strengere kriterier for å oppnå høy naturtypeverdi (for eksempel forekomst av solblom eller annet spesielt/sjeldent artsmangfold før det gis B-verdi). Dette er da også mer i henhold til gjeldene metodikk. En annen viktig årsak er at mange lokaliteter som tidligere var blitt definert som hagemark, beiteskog eller beitemark nå er omdefinert til enten slåttemark eller skogsmark avhengig av hvilken historisk bruk eller utvikling som trolig (basert på erfaring og faglig skjønn) har vært mest avgjørende for den vegetasjonen man ser i dag, og/eller i forhold til hvilke elementer de største naturverdiene i dag er knyttet til. Og en siste årsak er altså at det nå i 2013 er kartlagt noen areal med slåttemark som ikke har vært fanget opp ved tidligere kartlegginger.

Tabell 1: Nøkkeldata for naturtypelokalitetene kartlagt i 2013. Første kolonne (lokalitetsnummer) samsvarer med kartobjektene (se figur 1) og faktaarkene/naturtypebeskrivelsene (se vedlegget).

Nr	IID/ID	Lokalitetsnavn (nytt)	Naturtype	Naturtypeutforming	Verdivurdering	Areal (daa)	Utvalgt naturtype (UN)
37	BN00006943	Klepsland (Hotten S)	Gammel fattig edellauvskog	Eikeskog	C	16,0	
78	BN00006878	Kleveland S	Småbiotoper	Skogholt med engpartier	B	5,8	
79	BN00006863	Storøygard II	Slåttemark	Svak lågurtkulturmarkskant	C	6,5	
80	BN00006865	Storøygardsdalen	Slåttemark	Svak lågurtkulturmarkskant	B	13,0	Ja
81	BN00006864	Storøygard I (Kvitsandlia)	Gammel boreal lauvskog	Gammel ospeskog	C	4,5	
84	BN00006866	Prestøygardsvatnet V (Rinnane V)	Gammel boreal lauvskog	Gammel ospeskog	B	19,0	
85	BN00006862	Prestøygardsvatnet V (Finnsteåsen)	Gammel boreal lauvskog	Gammel ospeskog	C	13,0	
86	BN00006941	Klepsland	Slåttemark	Fattig kulturmarkskant	B	17,0	Ja
87	BN00006942	Klepsland S (Klepslandlia)	Gammel boreal lauvskog	Gammel ospeskog	B	47,7	
88	BN00006936	Lauvås II	Slåttemark	Svak lågurtkulturmarkskant	B	2,2	Ja
89	BN00006935	Lauvås IV	Annen kulturmarkseng		B	1,8	
90	BN00006937	Lauvås I	Slåttemark	Svak lågurtkulturmarkskant	B	2,6	Ja
91	BN00006933	Gautestad SØ	Slåttemark	Svak lågurtslåtteeng	B	0,4	Ja
94	BN00006938	Døleøygard	Naturbeitemark	Svak lågurtbeitemarkskant	C	13,2	
95	BN00006870	Stangevassdalen S	Slåttemark	Fattig kulturmarkskant	B	3,4	Ja
105	093710105	Gautestad	Annen kulturmarkseng		B	3,9	
106	093710106	Lauvås III	Slåttemark	Fattig kulturmarkskant	B	1,9	Ja
107	093710107	Taggdalen S (Armbogen)	Andre viktige kulturmarkstyper		B	0,6	
108	093710108	Flåtøygard	Annen kulturmarkseng		B	0,6	
109	093710109	Ånestøl	Slåttemark	Svak lågurtkulturmarkskant	B	0,3	Ja
110	093710110	Åvesland	Annen kulturmarkseng		B	1,2	

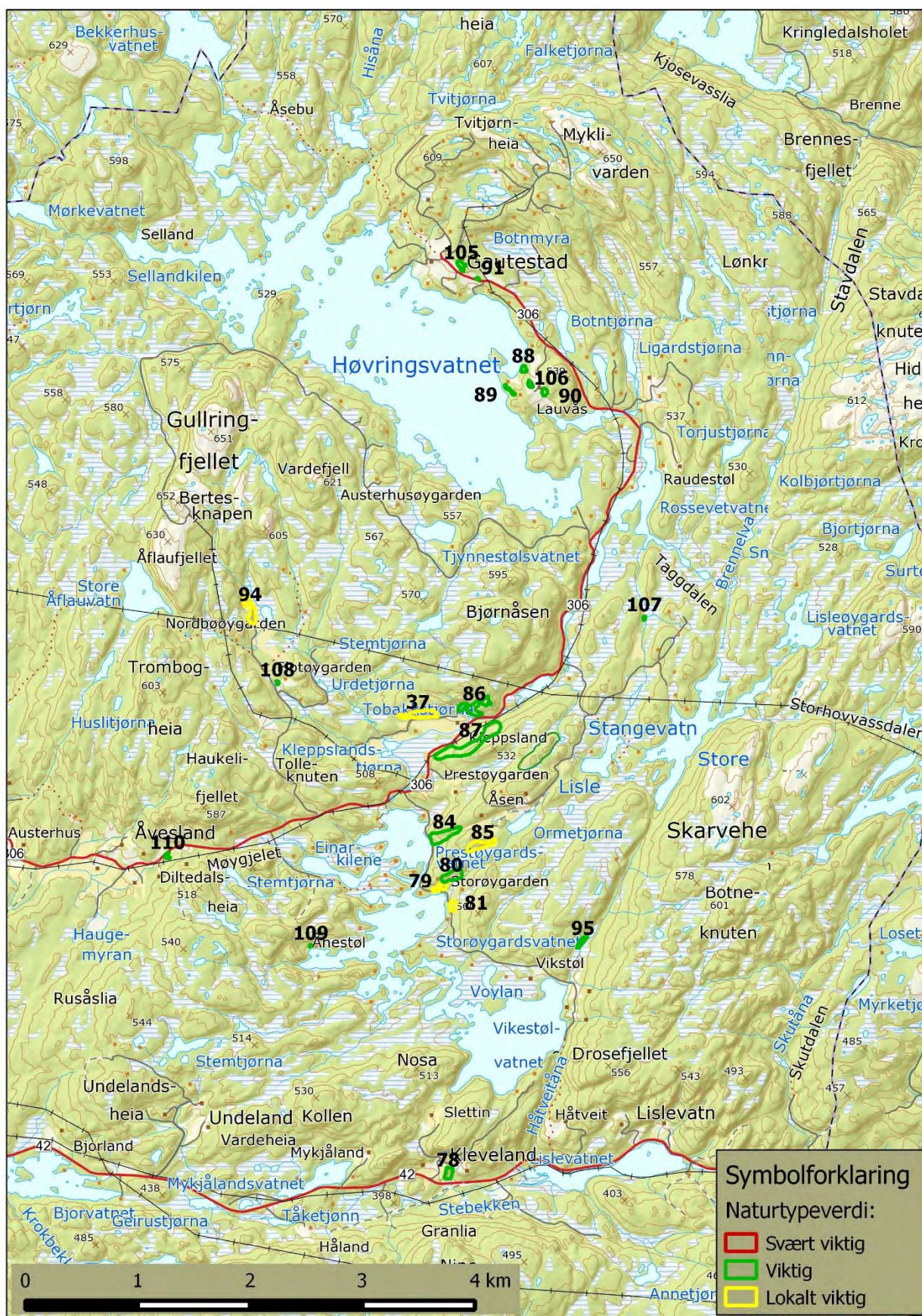
Tabell 2: Sletteliste; tidligere kartlagte lokaliteter som etter kvalitetssikring i 2013 er forkastet.

IID	Navn	Årsak	Merknad
BN00037500	Storøygården	Tidligere feilvurdert	Ikke funnet å ha kvaliteter som tilsier naturtypeavgrensing/ Overlapp med andre naturtypelokaliteter (BN00006863 og BN00006865)
BN00037501	Kleppsland	Annet	Overlapp med annen naturtypelokalitet (BN00006941) og dermed overflødig
BN00037513	Gautestad	Tidligere feilvurdert	Ikke funnet å ha kvaliteter som tilsier naturtypeavgrensing
BN00006934	Kalvehagen-Moldfjellodden	Tidligere feilvurdert	Ikke funnet å ha kvaliteter som tilsier naturtypeavgrensing
BN00006907	Gunnarsvatn	Tidligere feilvurdert	Ikke funnet å ha egenskaper som tilsier naturtypeavgrensing

Gunnarsvatn (BN00006907) utgjør et stort og relativt intakt myrkompleks som ble omtalt i både i utkast til verneplan for myrer og våtmarksområder i Aust-Agder (Fylkesmannen i Aust-Agder 1978, 1980). Området ble vurdert som "svært verneverdig" på grunn av stor variasjon i myrtyper og ganske rikt fugleliv. Brandrud (2002) kartla hele myrkomplekset, inkludert Gunnarsvatn, som slåtte- og beitemyr på bakgrunn av "rester av stakkstenger og høyløer". Det er imidlertid ikke noe belegg for å hevde at myrene rundt Gunnarsvatn har vært hevdet mer intensivt eller i en lengre periode enn mye annen myrmark i kommunen, og det er heller ingenting ved vegetasjonssammensetningen eller artsinventaret som indikerer at tidligere brukshevd har vært av betydning. Så lenge myrtypene ikke er tydelig preget av tidligere slåtthevd bør man heller ikke kartlegge dem som slåttemyr. Myrkomplekset ligger for øvrig i mellomboreal sone utenfor hardt pressete jordbruksareal, og består utelukkende av fattige til svakt intermediære utforminger. Dermed passer ikke myrene eller myrkomplekset rundt Gunnarsvatn inn i noen av de naturtypekategoriene som DN-håndbok 13 omfatter.

Bilde 4: Områdene rundt Gunnarsvatn preges av store og relativt intakte myrkompleks, hvorav mye er fattige minerotrofe flatmyrer (som på bildet). Myrene fanges imidlertid ikke opp av DN-håndbok 13. Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus).

Figur 1: Oversiktskart over naturtypelokaliteter kartlagt i 2013. Hver polygon på kartet er gitt lokalitetsnummer i samsvar med faktaarkene (se vedlegg).

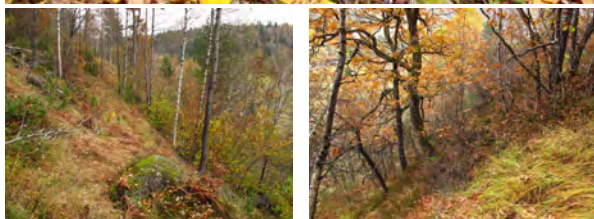
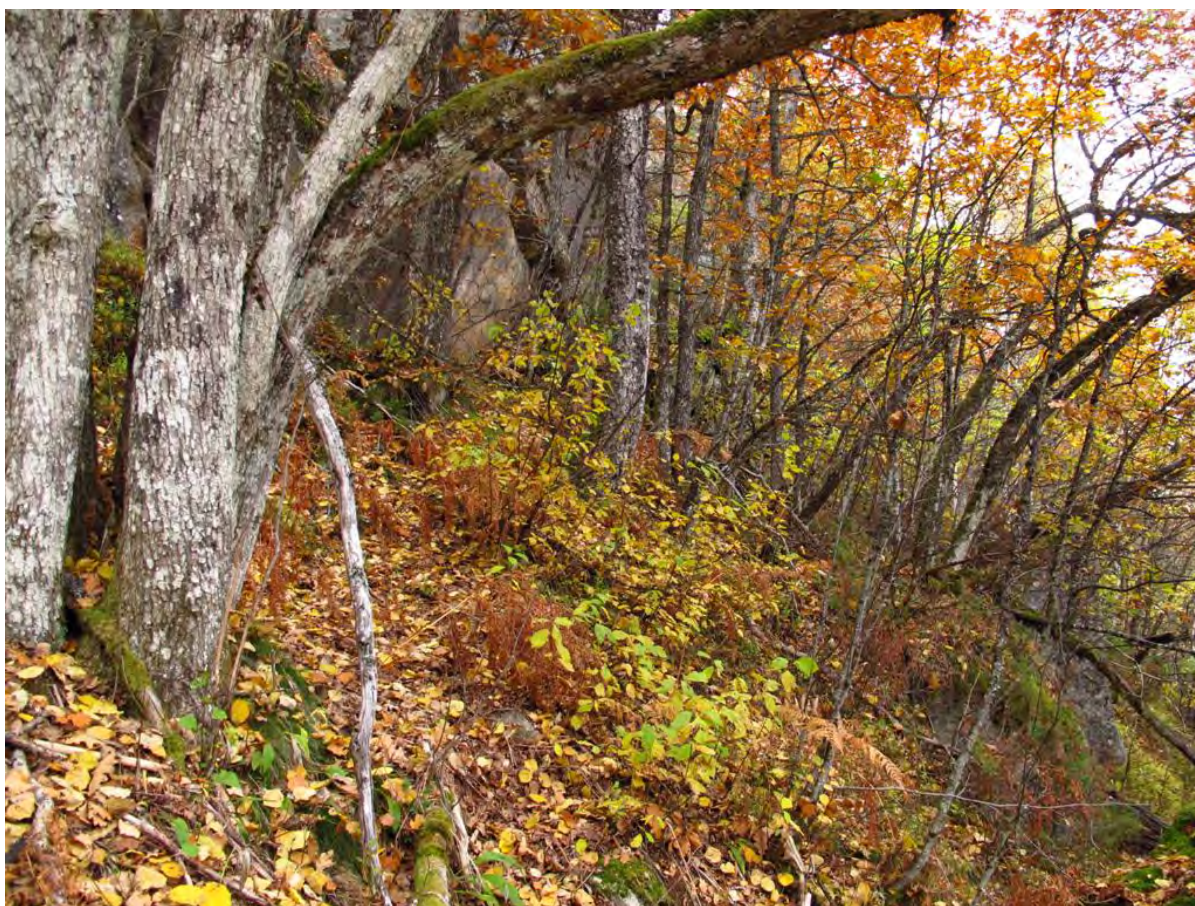
4 Referanser

- Artsdatabanken & GBIF-Norge 2014. Artskart 1.6.
<http://artskart.artsdatabanken.no/Default.aspx>
- Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.
- Bjøreke, K. 2008. Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Vest- og Aust-Agder, med en vurdering av kunnskapsstatus. Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold. Direktoratet for Naturforvaltning Utredning 2008-4.
- Direktoratet for Naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper - Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 2.utgave 2007.
<http://www.dirnat.no/content.ap?thisId=500031188&language=0>
- Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. - NINA Temahefte 12: 1-279.
- Fylkesmannen i Aust-Agder 1978. Utkast til verneplan for våtmarksområder i Aust-Agder fylke
- Fylkesmannen i Aust-Agder 1980. Utkast til verneplan for myrar i Aust-Agder fylke.
- Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.
- Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. & Skjelseth, S. (red.) 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.
- Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Norge.
- Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.
- NGU 2014a. Berggrunnsgeologidatabasen. <http://geo.ngu.no/kart/berggrunn/>
- NGU 2014b. Nasjonal løsmassedatabase. <http://geo.ngu.no/kart/losmasse/>

Vedlegg; Naturtypebeskrivelser

Nedenfor følger faktaark for de 21 naturtypelokalitetene kartlagt i 2013. Faktaarkene er generert fra databaseverktøyet Natur 2000. Faktaarkene er sortert på lokalitetsnummer, jfr. oversiktskartet (figur 1).

Klepsland (Hotten S) Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Eldre eikeskog i sørskrent.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gammel fattig edellauvskog

Utforming: Eikeskog

Mosaikk:

Feltsjekk: 13.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006943) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og verdi. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”. For høyt risikovurderte fremmede arter er oppgitt risikostatus etter “Norsk svarteliste for arter 2012”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Klepsland, ca 9 km øst for Evje sentrum.

Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består vesentlig av granitt men også noe amfibolitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser i nedkant til grusvei og mer hogstpåvirket areal, og i øvre kant til bergskrenter og furuskog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en sørvendt li/skråning med eikeblandet skog. Vegetasjonen er overveiende fattig av typen blåbær-smyle-blåtopp skog, men det inngår også areal med svak til intermediærrik lågurtskog.

Artsmangfold: Tre- og busksjiktet er dominert av eik, osp, bjørk og hassel, og ellers inngår noe furu, gran, einer, rogn, selje og trollhegg. Feltsjiktet er dominert av blåbær, smyle, blåtopp og einstape. Ellers inngår bl.a. ormetelg, tyttebær, gullris, teiebær, gjøksyre, skogfiol, liljekonvall, knollerteknapp, firkantperikum, blåknapp, legeveronika, hårfrytle, engfrytle, bråtestarr, sauesvingel, hundekvein, gulaks og sølvbunke. Lengst vest i avgrensingen er et rikere parti med bl. a. kransmynte, tveskjeggveronika, knollerteknapp, fuglevikke, stankstorkenebb, vendelrot, brunrot, hengeaks og krossved. Av litt krevende kryptogamer er påvist lungenever (sparsomt), Arthonia vinosa, Biatora efflorescens, Lopadium disciforme, Pertusaria flavida, P. coronata, stor ospeildkjuke, ostekjuke (Tyromyces chioneus) og filthvitriske.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er moderat gammel, flersjiktet og fleraldret, hvor eik, osp og furu utgjør de største og eldste trærne. I gammel tid har det vært tatt ut mye eik herfra, og øvre alder for eik (og andre treslag) er nå ca 100-130 år. Storparten av eiketruene er under 30 cm dbh, men det finnes enkelte opp mot 40 cm dbh, og ett eiketre på ca 50 cm dbh (sammenvokst av to). Det er ikke observert eik med synlige hulheter. Dødvedelementer opptrer sparsomt og er begrenset til små dimensjoner. Det er foretatt litt plukkhogst i nedre deler i nyere tid. Av gamle kulturspor finnes rester av gamle ferdselsveier i lia.

Fremmede arter: Såvidt innslag av lerk (SE) og edelgran (SE) lengst øst i avgrensingen.

Verdivurdering: Relativt velutviklet eikeblandingsskog nær den klimatiske og geografiske grensa for eikas utbredelse i indre Agder. Særegen forekomst og flekkvis ganske rik løvblandingsskog gjør at lokaliteten vurderes som lokalt viktig. Mangel på spesielt krevende arter eller klare kontinuitetselement begrenser verdivurderingen oppad.

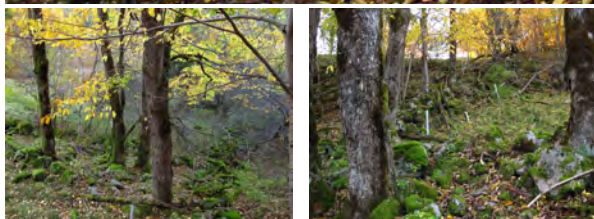
Skjøtsel og hensyn: For å ivareta og utvikle naturverdiene bør lokaliteten avsettes til fri utvikling uten større inngrep. Beskjedent plukkhogstuttak av annet enn eik, osp og hassel vil ikke ha nevneverdig negativ betydning.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Kleveland S Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Gammel alm.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Småbiotoper
Utforming: Skogholt med engpartier
Mosaikk:
Feltsjekk: 11.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006878) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Kleveland i Hovlandsdalen, ca 9 km øst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oscanisk seksjon og sørboreal sone (Moen 1998).

Berggrunnen består av øyegneis (NGU 2014). Lokaliteten grenser i stor grad til åpen kulturmark, men til vei/bebyggelse i nord og til ungt løvskogskratt i sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten omfatter en skogkledd skrent og bergknaus klemmt inn mellom parti med åpen kulturmark. Grunnlag for avgrensing er forekomst av gammel alm, og generelt stor treslagsvariasjon. Lokaliteten bærer preg av tidligere kulturpåvirkning, med bl.a. grasrikt feltsjikt og forekomst av steinmurer og rydningsrøyser. Tresjiktets struktur og lokalitetens plassering på berglendt og steinete terreng gjør at den her likevel tolkes som et noe kulturpåvirket skogsfragment snarere enn kulturmark (jfr tidligere kartlagt som hagemark). Ettersom lokaliteten er liten, har en udefinerbar utforming og er omgitt av kulturmark, er den her valgt klassifisert som "småbiotop". Et par fuktsig inngår i lokaliteten.

Artsmangfold: Tresjiktet er variert med dominans av alm (NT) i nedre halvdel og ellers både bjørk, eik, hassel, hegg, osp, rogn, selje og spisslønn. Feltsjiktet er dominert av engkvein, gulaks, sauesvingel og sølvbunke. Tilknyttet fuktsig inngår bl.a. krypsoleie, myrstjerneblom og stornesle. Ellers inngår småsyre, lundrapp og litt kranskonvall, vendelrot og skogsvinerot. Av vanlige kryptogamer nevnes bleiktjafs, bristlav, sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), almeteppepose, putehårstjerne, ekornmose og raggkjuke. Av mer krevende kryptogamer er påvist litt almelav (NT), samt almekullsopp (NT), *Bacidia rubella* og *B. subincompta*.

Bruk, tilstand og påvirkning: Foruten nevnte kulturpåvirkning bærer lokaliteten for øvrig preg av forholdsvis lang kronekontinuitet. Det er forholdsvis stor spredning i alder og dimensjoner på trærne, og det inngår også spredte dødvedelementer. Alm utgjør de største og trolig eldste trærne på lokaliteten. Ett dødt "mor-tre" ble målt til ca 100 cm dbh, mens de andre almetrærne er inntil ca 50 cm dbh. Det inngår f.ø. selje på opp mot 40 cm dbh og hegg på inntil 30 cm dbh.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten og omfatter ikke mer enn 10-15 almetrær. Likevel vurderes den som viktig grunnet usedvanlig høy alder på disse almetrærne og dessuten funn av et par krevende og rødlistete arter.

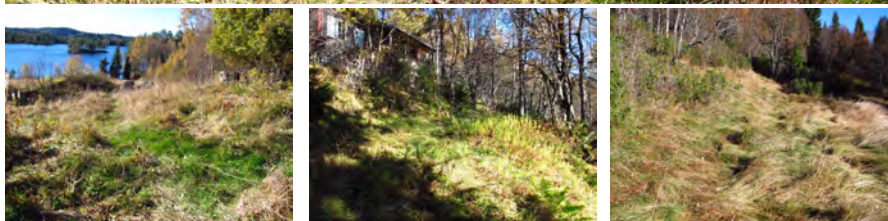
Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten krever ingen form for skjøtsel, men et moderat beitetrykk er ikke negativt. For å ivareta naturverdiene må man unngå terrenginngrep og hogst.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Storøygard II Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Slåttevoll i gjengroingsfase.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Svak lågurtkulturmarkskant
Mosaikk:
Feltsjekk: 12.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006863) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og verdi. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Storøygardsvannet-Prestøygardsvannet, ca 8 km øst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone

(Moen 1998). Berggrunnen består av granitt og metatonalitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til grusvei og bekk i sør, og ellers til hyttetomter, skogsmark, samt fattig fukteng uten spesiell naturverdi (lengst øst).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter gammel slåtte-mark i gjengroing. Vegetasjonen består i hovedsak av fuktig til frisk fattigeng. Kun sparsomt innslag av rikere/tørre engvegetasjon i kantsoner.

Artsmangfold: Typisk er dominans av engkvein, engsyre, firkantperikum, smyle, gulaks og rødsvingel. Det inngår også parti dominert av henholdsvis skogrøyrkvein og strandrør. På fuktigere mark er det dominans av engkvein, tepperot, slåttestarr, blåtopp og finnskjegg. På næringsrike steder (spesielt nær hyttene) er det mye bringebær, geitrams, hvitbladtistel, krypsoleie og hundegras. Ellers inngår bl.a. knollerteknapp, engsmelle, blåklokke, blåknapp, markjordbær, teiebær, tveskjeggveronika, legeveronika, hvitveis, rød jonsokblom, skogstorkenebb, kranskonvall, smalkjempe, engfrytle, heisiv og engreverumpe. I tillegg forekommer flekkgrisøre og rødsveve meget sparsomt. Engvokssopp er påvist tidligere (år 2000).

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er lenge siden tradisjonell slåttehevd opphørte og storparten av arealet er preget av sterk gjengroing med bl.a. økende dekning av næringskrevende vekster og oppslag av bjørk. I nordre del er det åpent tresjikt av eldre bjørk, selje og rogn som trolig ikke representerer et gjengroingsfenomen. Lengst øst er det innslag av tørrbakke som gror til med einer.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

Verdivurdering: Området er preget av sterk gjengroing og består i hovedsak av trivielle vegetasjonsutforminger. På grunn av et visst restaureringspotensial og små flekker med relativt urterik engvegetasjon (samt sparsomt funn av regionalt sjeldne planter) vurderes likevel den avgrensede lokaliteten som lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: For å ivareta eller fremme en urterik engvegetasjon må tradisjonell slåttehevd gjenopptas.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Storøygardsdalen Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Etter første restaureringsløtt.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Svak lågurtkulturmarkskant
Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Slåttemark D01 - Svak lågurtkulturmarkskant F0701 (40%), Gammel boreal lauvskog F07 - Gammel ospeskog F0701 (60%).
Feltsjekk: 12.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjekttittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006865) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Storøygardsvannet-Prestøygardsvannet,

ca 8 km øst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består av granitt og metatonalitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til fattigere skogsmark med lavere andel osp, dels også til fattig gjengroende kulturmark med lav naturverdi. Indre del av dalføret utelatt grunnet andre skog- og vegetasjonstyper uten samme kulturpåvirkning. Storøygardsbekken er ikke vurdert i denne omgang, det bør foretas ny vurdering hvorvidt denne bør/skal avgrenses som naturtypelokalitet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter både gammel slåttemark og gammel ospedominert skog. Disse to utforminger opptrer dels separat, dels i mosaikk, og eventuelt også med overlapp. Bakkevegetasjonen veksler mellom fattigere blåbær-smyle utforming og rikere gras- og urtedominerte utforminger. På grunn av generell nedgang i areal og tilstand er kulturmarkseng som helhet vurdert som sårbar (VU), og noenlunde intakt slåtteeng som sterkt truet (EN) naturtype.

Artsmangfold: Området har et åpent til "normaltett" tresjikt som er dominert av osp og bjørk. Ellers inngår noe gran, einer, rogn og litt hassel. Feltsjiktet er totalt sett dominert av blåbær, smyle, engkvein, tepperot og finnskjegg. Ellers inngår knollerteknapp, gjerdevikke, tveskjeggveronika, hvitveis, rød jonsokblom, gullris, skogstjerne, maiblom, stormarimjelle, hårfrytle, rødsvingel, sauesvingel, blåtopp, gulaks, hengeaks, samt litt flekkmariehånd og solblom (VU). På eldre osp er det gjort funn av noen relativt krevende epifytter; Vanlig blåfiltlav, stiftiltlav, glattvrenge, Megalaria grossa, Ochrolechia szatalaensis og Pertusaria coronata.

Bruk, tilstand og påvirkning: Vegetasjonen bærer flekkvis preg av tidligere slåttehevd. Terrenget er også stedvis merkelig slett/jevnt og man kan spekulere i om marka har vært bearbeidet/utjevnet langt tilbake i tid. Den opprinnelige slåttehevden har for lengst opphørt og mye av arealet har nå mer preg av skog enn kulturmark. Tresjiktet er betydelig ulikaldret og snittalderen er ganske høy. De største ospetrærne er ca 40-45 cm dbh. Dødvedelementer i lavere nedbrytningsstadier inngår sparsomt. Ganske nylig er det satt i gang restaureringstiltak med seinsommerslått på deler av den gamle slåttemarka. Det er intensjon om å videreføre dette arbeidet.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

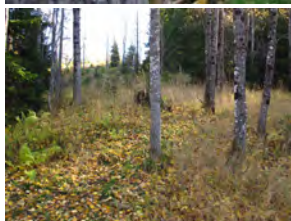
Verdivurdering: Området har spesielle naturkvaliteter både i form av urterik eldre ospeskog og rester av gammel slåttemark med solblom. Relativt krevende arter er påvist tilknyttet begge element. Det vurderes som positivt at slåttehevd er gjenopptatt. Arealet er dessuten relativt stort. Lokaliteten vurderes derfor som klart viktig.

Skjøtsel og hensyn: Med hensyn til areal med gammel slåttemark er det positivt at slåttehevd er gjenopptatt, og denne bruksformen bør fortsette. Det er en fordel om tresjiktet blir åpnet noe mer opp, spesielt ved å fjerne gran og noe bjørk. På grunn av spesielle naturverdier knyttet til andre boreale løvtrær (spesielt osp) bør disse avsettes til fri utvikling.

Litteratur

- Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.
- Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Storøygard I (Kvitsandlia) Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Middelaldret ospebestand.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gammel boreal lauvskog

Utforming: Gammel ospebestand

Mosaikk:

Feltsjekk: 12.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006864) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Storøygardsvannet-Prestøygardsvannet, ca 8 km øst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone

(Moen 1998). Berggrunnen består av granitt og metatonalitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til grusvei i nedkant (mot vest), til hogstflate i øst, granplantefelt i sør, og ellers til bjørkedominert blandingsskog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et skogholt dominert av osp. Både tre- og feltsjiktet bærer preg av tidligere kulturpåvirkning (hogst og beite), men ikke i større grad enn at dette (fremdeles) kan tolkes som skogsmark. I øvre (nordre) del er feltsjiktet dominert av lyng (blåbær og tyttebær) og smyle, mens det i søndre del er dominans av andre gras og urter.

Artsmangfold: Tresjiktet er dominert av osp. Noe bjørk, rogn og gran inngår også, og einer danner stedvis et glissent busksjikt. I søndre del er feltsjiktet dominert av skogrøyrkvein, engkvein og sølvbunke. Ellers inngår bl.a. ormetelg, einstape, gjøksyre, tepperot, teiebær, skogfiol, gjerdevikke, firkantperikum, liljekonvall, hårfrytle og hengeaks. Vanlige epifytter omfatter *Lecanora* spp., *Lecidella elaeochroma*, *Buellia griseovirens* og *Ochrolechia szatalaensis*. Av litt mer krevende epifytter er påvist stiftfiltlav og *Normandina acroglypta*.

Bruk, tilstand og påvirkning: Feltsjiktet bærer preg av tidligere mer intensiv kulturpåvirkning. Tidligere beitehevd har opphørt eller betydelig redusert. Skogholtet har svak aldersspredning og er dominert av trær i alderen 40-70 år. De største ospetrærne er inntil 35 cm dbh. Død ved inngår praktisk talt ikke.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

Verdivurdering: Avgrenset som naturtypelokalitet grunnet dominans av osp (viktig nøkkelart i skog) og litt urterikt feltsjikt. Lite areal og relativt lav skogalder/trealder begrenser verdivurderingen til lokalt viktig.

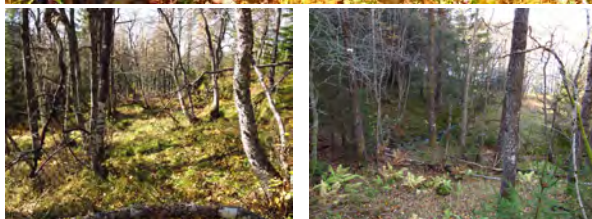
Skjøtsel og hensyn: For å ivareta og utvikle naturverdiene bør man avsette lokaliteten til fri utvikling uten inngrep (hogst mm.). Et moderat beitetrykk er muligens gunstig med tanke på å opprettholde et urterikt feltsjikt, men dette er usikkert.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Prestøygardsvatnet V (Rinnane V) Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Ganske gammel ospeskog på halvrik mark.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gammel boreal lauvskog

Utforming: Gammel ospeskog

Mosaikk:

Feltsjekk: 12.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006866) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Prestøygardsvannet, ca 8 km øst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oleanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998).

Berggrunnen består av metatonalitt og granitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til fattigere skogsmark med lavere andel osp (gran- og furudominert skog), nederst til myr og vei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et løvdominert skogareal i vestvendt helling ned mot Prestøygardsvannet. En grunn dalsenkning med et lite bekkedrag inngår i avgrensingen. Vegetasjonen varierer fra fattig blåbær-smyle skog via svakt lågurtpreget skog dominert av skogrøyrkvein til rikere skreenter med lågurt-bregne vegetasjon. Deler av lokaliteten er godt skjermet og bærer preg av relativt høy luftfuktighet.

Artsmangfold: Tresjiktet er dominert av osp, bjørk og gran. Det også betydelig innslag av rogn, mens selje og hassel opptrer sparsomt. Mot utkanten av lokaliteten i nord inngår litt fattig lyngskog med bl.a. furu og einer. Feltsjiktet er som nevnt dominert av blåbær, skogrøyrkvein, smyle og bregner (einstape, sauetelg m.fl.). Ellers inngår bl.a. tepperot (mye), gullris, liljekonvall, legeveronika og hårfrytle. Tilknyttet skreenter med oppstikkende amfibolittberg er det rikere vegetasjon med bl.a. ormetelg, knollerteknapp, tveskjeggveronika, skogfiol, teiebær, rød jonsokblom, firkantperikum, kranskonvall, blåknapp, fingerstarr, hengeaks og hundegras. Relativt krevende epifytter er også påvist, bl.a. finnes en moderat/sparsom forekomst av arter tilknyttet lungenever-samfunnet. Nevneverdig er lungenever, skrubbenever, vanlig blåfiltlav, kystfiltlav, stiftfiltlav, *Bacidia subincompta*, *Biatora efflorescens* og ikke minst den sjeldne *Rinodina sheardii* (VU). Det ble også gjort funn av en foreløpig ubestemt skorpelav med hvite pyknid på død ved som muligens er ny for Norge.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er relativt gammel og moderat til middels godt flersjiktet og fleraldret (best utviklet naturskogsstruktur i nedre del). De største ospene er 40(-50) cm dbh. Dødvedelementer inngår spredt og består av ulike råteklasser, men er i hovedsak av små dimensjoner. Området har trolig vært benyttet som utmarksbeite, men det er tvilsomt om dette har omformet vegetasjonen i vesentlig grad.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

Verdivurdering: Lokaliteten favner et variert løvskogsmiljø med relativt mye osp og parti med ganske rik lågurtvegetasjon. Dette i kombinasjon med forekomst av lungenever-samfunn og funn regionalt/nasjonalt sjeldne (og rødlistete) arter gjør at lokaliteten vurderes som klart viktig.

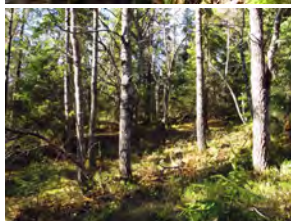
Skjøtsel og hensyn: For å ivareta og utvikle naturverdiene må lokaliteten avsettes til fri utvikling uten inngrep i form av terrenginngrep (inkludert kjøreskader) eller hogst. Skånsomt uttak av gran (og eventuelt noe bjørk) vil likevel trolig ikke være negativt.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepssland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Prestøygardsvatnet V (Finnsteåsen) Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus)
Skråning med eldre osp og lågurtvegetasjon.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gammel boreal lauvskog

Utforming: Gammel ospeskog

Mosaikk:

Feltsjekk: 12.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006862) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Prestøygardsvannet, ca 8 km øst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseenisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998).

Berggrunnen består av metatonalitt og monzonitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til fattigere skogsmark med lavere andel osp.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter sørsiden av en lav åsrygg og består av ospeblandet granskog. Vegetasjonen er overveiende fattig av typen blåbær-smyle-skog, men tilknyttet brattere terreng/skreinter inngår litt svak lågurtmark.

Artsmangfold: Tresjiktet er dominert av gran og osp. Ellers inngår en del bjørk, rogn, einer, og mot toppen av åsen furu. Hassel og selje inngår sparsomt. I de rikeste partiene inngår noe ormetelg, teiebær, liljekonvall, litt kranskonvall, skogfiol, legeveronika og hengeaks. På fattigere mark opptrer bl.a. einstape, tyttebær, gullris, hårfrytle, skogrøyrkvein og blåtopp. Av epifytter med noe signalverdi er påvist stiftfjelllav, *Biatora efflorescens*, *Pertusaria ophthalmiza* og *Frullania fragilifolia*. Også et par uvanlige/regionalt sjeldne jordboende sopp er påvist; mandelriske og (tidligere; år 2000) *Cortinarius cf. vacciniophilus*.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er moderat gammel med øvre alder for gran på ca 120-130 år, og dimensjoner for både osp og gran opp mot 40(-50) cm dbh. Dødvedelementer opptrer bare meget sparsomt. Området har ingått i utmarksbeite, men dominansen av blåbær viser at dette ikke har omformet vegetasjonen i vesentlig grad.

Verdivurdering: God forekomst av eldre osp samt stedvis urterik vegetasjon og forekomst av enkelte uvanlige/regionalt sjeldne arter gir grunnlag for avgrensing som prioritert naturtype. Dominansen av halveldre gran og relativt lite areal med rik vegetasjon gjør at lokaliteten likevel ikke vurderes høyere enn lokalt viktig.

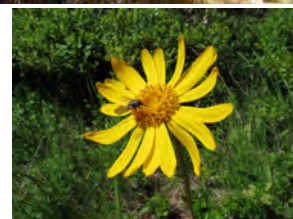
Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene er fremst knyttet til rikbarkstrær (spesielt osp) samt skråningene med rikere vegetasjon. For å ivareta naturverdiene må man derfor unngår terrenginngrep og hogst av løvtrær, mens hogst av gran trolig ikke vil ha nevneverdig negativ betydning. Et moderat uttak av gran kan snarere være positivt.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Klepsland Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Avfallsbrenning etter restaureringstiltak.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Fattig kulturmarkskant
Mosaikk:
Feltsjekk: 13.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006941) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002) og senere også av K. Bjureke (2008). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”. For høyt risikovurderte fremmede arter er oppgitt risikostatus etter “Norsk svarteliste for arter 2012”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Klepsland, ca 9 km øst for Evje sentrum.

Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består av granitt og metatonalitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser i hovedsak til skogsmark og veier, men også til myrlendt terreng/våt kulturmark og sterkt gjengrodd kulturmark med dårlig restaureringspotensial.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter i hovedsak åpen til halvåpen (gammel) kulturmark, men det inngår også mindre areal med skogsmark og gjengrodd kulturmark ettersom disse marktypene opptrer i en mosaikk som kartteknisk er vanskelig å separere. Vegetasjonen er overveiende fattig med dominans av frisk fattig-eng (G4) og mindre parti med lyng-smyle skog, sølvbunke-eng (G3), blåtopp-eng (G2) og fuktig fattig-eng (G1). På grunn av generell nedgang i areal og tilstand er kulturmarkseng som helhet vurdert som sårbar (VU), og noenlunde intakt slåtteeng som sterkt truet (EN) naturtype.

Artsmangfold: Bjørk dominerer hvor det inngår et tresjikt, men det er også betydelig innslag av furu, gran, osp og rogn. Mer sparsomt inngår også eik, hassel, hegg og ørevier. Einer danner ofte busksjikt på gjengrodd kulturmark og i åpen skog. Kulturmarksvegetasjonen varierer en god del avhengig av bl.a. gjengroingsstadium og vannmetning, men dominerende arter er engkvein, sauesvingel, finnskjegg, smyle, gulaks, blåtopp, tepperot og lyng (røsslyng, blåbær). Av andre trivialarter inngår bjørnekam, einstape, tyttebær, engsyre, småsyre, hvitveis, stormarimjelle, skogstjerne, legeveronika, gullris, ryllik, engrapp, sølvbunke, hårfrytle, engfrytle, trådsiv, heisiv, gråstarr, stjernestarr, harestarr og slåtestarr. Spredt til sparsomt inngår også blåknapp, blåklokke, tiriltunge, knollerteknapp, småsmelle, engsmelle, jonsokkoll, firkantperikum, liljekonvall, revebjelle, beitesveve, skjermesveve, hårsveve, smalkjempe, bleikstarr, bråtestarr, knegras og solblom (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Mye av arealet er fra gammelt av ryddet og benyttet som slåtte-mark. Senere har arealet vært brukt som (hovedsaklig) storfebeite. Området er ganske rikt på gamle kulturspor i form av ruiner (etter husmannsplass på Hova), gamle oppbygde kjerreveier og enkelte steingjerder/slåtte-marksterrasser. Ganske nylig er det satt i gang restaureringstiltak på store deler av arealet med rydding av gjengrodd kulturmark og innføring av seinsommerslåt. Det er intensjon om å videreføre dette arbeidet.

Fremmede arter: Et par eldre trær av europalerk (SE), men disse frø/sprer seg ikke.

Verdivurdering: Ganske stort og variert areal med gammel kulturmark/slåtte-mark som trolig huser kommunens største poulasjon av solblom (ca 1000 sterile rosetter og ca 50 fertile planter ble talt opp i 2011). På mye av arealet har det dessuten blitt satt i gang restaureringstiltak inkludert slått, noe som vurderes som positivt. Lokaliteten vurderes derfor som klart viktig.

Skjøtsel og hensyn: For å ivareta og bedre vilkårene for solblom og andre engarter bør man fortsette arbeidet med rydding og slått.

Litteratur

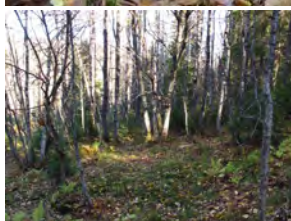
Bjøreke, K. 2008. Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Vest- og Aust-Agder, med en vurdering av kunnskapsstatus. Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold. Direktoratet for Naturforvaltning Utredning 2008-4.

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Lok. nr. 86 Klepsland forts.

Klepsland S (Klepslandslia) Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Lungenever på eldre osp i ospedominert skog.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gammel boreal lauvskog

Utforming: Gammel ospeskog

Mosaikk:

Feltsjekk: 13.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006942) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nær Klepsland, ca 9 km øst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen

består av granitt og monzonitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser i nedkant dels til ungskog og ryddet kraftgate, ellers til fattig skogsmark med lav andel osp (gran-, bjørk eller furudominert skog).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et større areal med løvdominert eldre skog i nordvendt li. Lokaliteten er preget av beskjedne solinnstråling og relativt høy og stabil luftfuktighet. Vegetasjonen er overveiende fattig og dominert av blåbær-smyle skog.

Artsmangfold: Tresjiktet er dominert av gran, bjørk, rogn og osp i utpreget blanding. Foruten blåbær og smyle preges feltsjiktet av gullris, einstape, bjørnekam og saueteig. Mer beskjedent inngår andre bregner (hengeving, skogburkne, broddteig), maiblom, skogstjerne, hårfrytle, engkvein, skogrøykvein og blåtopp. Bare unntaksvis inngår lågurtarter som knollerteknapp, skogfiol og teiebær. På rikbarkstrær (osp, rogn) er det ganske varierte epifyttsamfunn, inkludert moderat/sparsom forekomst av arter tilknyttet lungenever-samfunnet. Spesielt nevneverdig er ganske god forekomst av den sjeldne *Rinodina sheardii* (VU). Ellers inngår bl.a. lungenever, kystvreng, stiftfjelllav, *Bacidia subincompta*, *Biatora efflorescens*, *Normandina acroglypta* og *Ochrolechia szatalaensis*. Av sopp med signalverdi er påvist stor ospeildkjuke.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er relativt gammel og moderat til middels godt flersjiktet og fleraldret (best utviklet naturskogsstruktur i øvre del). De største ospene er generelt 40(-50) cm dbh, men det inngår også et fåtall på 60-90 cm dbh. Dødvedelementer opptrer relativt sparsomt og er begrenset til små dimensjoner. Området ble sist gjennomhogd tidlig på 60-tallet (vesentlig bjørk), og tidlig på 50-tallet ble det tatt ut mye osp (pers. medd. Inge Klepsland). Området har vært benyttet som utmarksbeite, men det er tvilsomt om dette har omformet vegetasjonen i vesentlig grad.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

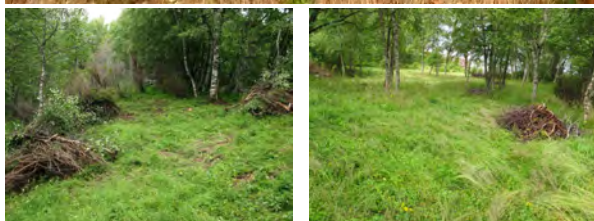
Verdivurdering: Relativt stort areal med høy andel eldre osp og rogn, samt forekomst av lungenever-samfunn og funn regionalt/nasjonalt sjelden (og rødlistet) art gjør at lokaliteten vurderes som klart viktig.

Skjøtsel og hensyn: For å ivareta og utvikle naturverdiene bør lokaliteten avsettes til fri utvikling uten inngrep i form av terrenginngrep eller hogst. Uttak av gran og eventuelt noe bjørk har likevel trolig ingen nevneverdig negativ betydning.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.
Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Lauvås II Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Gammel brakklagt slåtteåker, etter ryddearbeid.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Svak lågurtkulturmarkskant
Mosaikk:
Feltsjekk: 14.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006936) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. Lokaliteten er snevret inn i forhold til forrige versjon til kun å omfatte areal med tydelig slåtteåkerspreg og noenlunde artsrik flora. Søndre del av forrige versjons naturtypepolygon er skilt ut som eget naturtypepolygon (Lauvås III). I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordøst-siden av Høvringsvatnet, ca 1 mil nordøst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består i hovedsak av metabasitt/amfibolitt, eventuelt også noe granitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til sterkere gjengrodd kulturmark med lavt innslag av urter samt til fattig skogsmark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en gammel tresatt slåtte-mark som lenge har ligget brakk. Tilstedeværelsen av et eldre tresjikt kan se ut til å ha bremsert opp gjengroingstakten og vegetasjonsforandringen noe. Vegetasjonen består i hovedsak av frisk fattig-eng (G4). På grunn av generell nedgang i areal og tilstand er kulturmarkseng som helhet vurdert som sårbar (VU), og noenlunde intakt slåtteeng som sterkt truet (EN) naturtype.

Artsmangfold: Tresjiktet består av bjørk. Einer danner busksjikt på sterkere gjengrodd areal. Det er også oppslag av rogn, bjørk og vier. Feltsjiktet er dominert av gulaks, smyle, engkvein, tepperot og gullris. Ellers inngår blåbær, stormarimjelle, engsyre, maiblom, skogstjerne, knollerteknapp, tveskjeggveronika, legeveronika, teiebær, engsoleie, jonsokkoll, firkantperikum, liljekonvall, hårfrytle, bleikstarr, sølvbunke og blåtopp. I tillegg er det en ganske stor og (foreløpig) vital forekomst av solblom (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Arealet har lenge ligget brakk og var sterkt preget av gjengroing. Ganske nylig ble det imidlertid satt i gang restaureringstiltak på en større del av arealet med bl.a. rydding av oppslag og fjerning av einer. Arbeidet er ikke videreført.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

Del av helhetlig landskap: En av flere dellokaliteter med solblom på Lauvås.

Verdivurdering: Gammel slåtte-mark med relativt stor forekomst av solblom. Lokaliteten vurderes både isolert sett og særlig med hensyn til nærheten til andre forekomster med solblom på Lauvås som viktig.

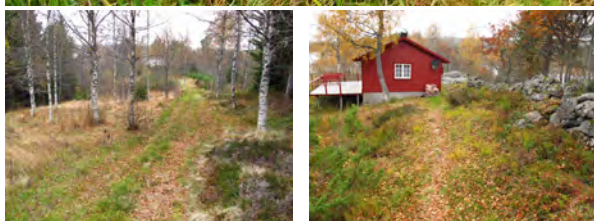
Skjøtsel og hensyn: For å ivareta og bedre vilkårene for solblom og andre engarter bør man viderføre arbeidet med rydding og slått.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Lauvås IV Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Rygg med solblom. Gammel slåttemark som nå delvis klippes som plen.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Annen kulturmarkseng

Utforming:

Mosaikk:

Feltsjekk: 14.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006935) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. Lokalitetsavgrensingen er endret/flyttet i forhold til forrige versjon til kun å omfatte areal med tydelig slåttemarkspreg og/eller noenlunde artsrik flora. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordøst-siden av Høvringsvatnet, ca 1 mil

nordøst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består av metabasitt/amfibolitt i veksling med granitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til skogsmark, et par hytter, og sterkt gjengrodd eller annen kulturmark med lavere innslag av urter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter gammel kulturmark i form av tidligere slåttemark og kjerreveier/tråkk. Frisk fattig-eng (G4) er dominerende vegetasjonstype.

Artsmangfold: Typiske dominanter er gulaks, engkvein, finnskjegg og tepperot. Ellers inngår bl.a. engsyre, gullris, legeveronika, blåklokke, hårfrytle, blåtopp, rødsvingel, heisiv og harestart. Solblom (VU) har spredte forekomster, spesielt langs en gammel kjerrevei (eller sti/tråkk).

Bruk, tilstand og påvirkning: Partiet i sør ligger i tilknytning til en hytte og deler av dette arealet klippes sporadisk som plen. Det tilføres tilsynelatende ikke gjødsel, noe som er positivt. Moderat tråkkslitasje i kombinasjon med grunnlendt tørkeutsatt mark holder gjengroingen i sjakk langs tråkket ned mot en annen hytte, og her har solblom en smal nisje mellom tråkket og gjengrodd/gjengroende kulturmark ved siden av. Området er for øvrig preget av sterkt gjengrodd kulturmark med dårlig restaureringspotensial, noe som til dels skyldes at det er plantet til med fremmede bartrær.

Del av helhetlig landskap: En av flere dellokaliteter med solblom på Lauvås.

Verdivurdering: Langstrakt område med spredte forekomster av solblom. Forekomst av sårbar art og nær beliggenhet til andre forekomster med solblom på Lauvås gjør at lokaliteten vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: For å ivareta vilkårene for solblom på lengre sikt bør man innføre et visst minimum av skjøtselstiltak. At det slås med klipper i øvre (søndre) del er positivt så lenge dette skjer uten tilførsel av gjødsel og helst bare en eller to ganger i året.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Lauvås I Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Gammel brakklagt slåttemark.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Svak lågurtkulturmarkskant
Mosaikk:
Feltsjekk: 14.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006937) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i tekst og avgrensning. Lokaliteten er snevret kraftig inn i sør og sørvest i forhold til forrige versjon grunnet marginale naturverdier der. Dette har til dels årsak i hhv. gjengroing og intensivert drift. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordøst-siden av Høvringsvatnet, ca 1 mil

nordøst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består i hovedsak av metabasitt/amfibolitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til skog i sør og øst, til dyrket mark i vest, og ellers til gjengroende kulturmark med lavt arts mangfold og lav naturverdi.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter gammel slåtte mark som lenge har ligget brakk og derfor preget av gjengroing og akkumulering av ufullstendig nedbrutt organisk materiale. Slåtthevd er imidlertid gjenopptatt på deler av arealet. Vegetasjonen består i hovedsak av frisk fattig-eng (G4). Kun sparsomt innslag av rikere/tørrere engvegetasjon i en bratt kantsone. På grunn av generell nedgang i areal og tilstand er kulturmarkseng som helhet vurdert som sårbar (VU), og noenlunde intakt slåtteenng som sterkt truet (EN) naturtype.

Arts mangfold: Vegetasjonen er dominert av engkvein og til dels smyle, røsslyng, tepperot, stormarimjelle, finnskjegg og rødsvingel. Ellers inngår bl.a. engsyre, knollerteknapp, blåknapp, småmarimjelle, firkantperikum, hvitveis, hvitbladtistel, liljekonvall, hundegras, gulaks, hårfrytle og slåttestarr. Sparsomt inngår også jonsokkoll, flekkgrisøre og bleikstarr. I tillegg er det en moderat forekomst av solblom (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler av engarealet er betydelig preget av gjengroing med enten røsslyng (på mager mark) og /eller oppslag av trær og kratt/busker, samt økt dekning av næringskrevende vekster (på friskere mark). Ganske nylig er det imidlertid satt i gang restaureringstiltak på deler av engarealet med bl.a. innføring av seinsommerslått. Det er intensjon om å fortsette dette arbeidet.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

Del av helhetlig landskap: En av flere dellokaliteter med solblom på Lauvås.

Verdivurdering: Gammel slåtte mark med forekomst av solblom hvor det er satt i gang restaureringstiltak inkludert slått. Dette i kombinasjon med nær beliggenhet til andre forekomster med solblom på Lauvås gjør at den vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: For å ivareta og bedre vilkårene for solblom og andre engarter bør man fortsette arbeidet med rydding og slått.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Gautestad SØ Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Solblom og prestekrage
gjensatt etter slått.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Svak lågurtslåtteeng
Mosaikk:
Feltsjekk: 14.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006933) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. Lokalitetsavgrensingen er snevret kraftig inn og endret/flyttet i forhold til forrige versjon til kun å omfatte areal med tydelig slåttemarkspreg og/eller noenlunde artsrik flora. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordøst-siden av Høvringsvatnet, ca 1 mil nordøst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består av metabasitt/amfibolitt og eventuelt også granitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til vei/grøft i sør, til sterkt gjengrodd kulturmark med få urter i vest, og ellers til skrotemark, bygninger og veistubber.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et fragment av en gammel slåttevoll. Vegetasjonen består i hovedsak av frisk fattig-eng (G4), men også noe fuktig fattig-eng (G1). På grunn av generell nedgang i areal og tilstand er kulturmarkseng som helhet vurdert som sårbar (VU), og noenlunde intakt slåtteeng som sterkt truet (EN) naturtype.

Artsmangfold: Vegetasjonen er dominert av engkvein, smyle og gulaks på noenlunde veldrenert mark, og av finnskjegg, tepperot og harestarr på fuktigere mark. Ellers inngår bl.a. røsslyng, blåknapp, blåklokke (mye), grasstjerneblom, tveskjeggveronika, firkantperikum, ryllik, gullris, slåttestarr og rødsvingel. I tillegg er det en forekomst av prestekrage og solblom (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: I en periode etter at den tradisjonelle hevd opphørte har arealet vært motoklippet som plen. Senere har arealet blitt liggende brakk og grodd til med oppslag av bjørk og osp. Oppslaget har til en viss grad blitt holdt nede ved bruk av kantklipper/ryddesag. Ganske nylig er arealet med best restaureringspotensial ryddet for oppslag, og seinsommerslått er innført.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

Del av helhetlig landskap: En av flere lokaliteter med solblom på østsiden av Høvringen (Gautestad og Lauvås).

Verdivurdering: Relativt urterik eng i kombinasjon med forekomst av sårbar art (solblom) og relativt nær beliggenhet til andre forekomster med solblom, både på Gautestad og Lauvås, gjør at lokaliteten vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: For å ivareta og bedre vilkårene for solblom og andre engarter bør man fortsette med seinsommerslått. Gjødning må ikke tilføres.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Døleøygard Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Tresatt åsrygg med preg av naturbeitemark.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Svak lågurtbeitemarkskant
Mosaikk:
Feltsjekk: 12.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006938) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og verdi. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest for Høvringsvatnet, ca 8 km nordøst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oceanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998).

Berggrunnen består i hovedsak av granitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til grusvei i øst og ellers til myr, terrenginngrep og grandominert skog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en liten åsrygg med tresatt beitemark (eller betydelig beitemodifisert og hogstpåvirket skogsmark). Vegetasjonen er fattig til litt rik (svak lågurtmark) og grasrikt.

Artsmangfold: Tresjiktet er dominert av bjørk og osp. Gran er i ekspansjon. Feltsjiktet er dominert av blåbær, fugletelg, einstape, tepperot, engkvein, smyle og gulaks. Ellers inngår ormetelg, knollerteknapp, teiebær, markjordbær, skogfiol, fuglevikke, gjerdevikke, tveskjeggveronika, legeveronika, blåknapp, blåkløkke, firkantperikum, rød jonsokblom, skogstorkenebb, myrtistel, hvitbladtistel, hårfrytle, bleikstarr, stjernestarr, kornstarr, hundegras, sølvbunke, finnskjegg og skogrøyrkvein. Solblom (VU) skal ha vært påvist i 2001, men er ikke observert siden.

Bruk, tilstand og påvirkning: Åsryggen er betydelig preget av hogst/skogpleie og beitebruk. Arealet er muligens gammel kulturmark som lenge har ligget brakk før det ganske nylig ble tatt i bruk som beitemark igjen. Arealet ble beitet av sau i 2011, men lå brakk igjen i 2013. Tresjiktet er aldershomogent og temmelig ungt. Gran er i ekspansjon (mange unge trær).

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes under noe tvil som lokalt viktig grunnet stedvis ganske urterik vegetasjon og ospedominert tresjikt med godt utviklingspotensial. Muligheten for at det fortsatt finnes en sparsom forekomst av solblom er også et element i denne vurderingen.

Skjøtsel og hensyn: For å bevare eller fremme det gras- og urterike feltsjiktet bør området hevdes med moderat beitetrykk. Det er imidlertid viktig at det ikke tilføres næring hverken direkte (gjødsel) eller indirekte (ved tilleggsføring og lignende). Et åpent tresjikt av osp bør opprettholdes. Gran bør fjernes.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Stangevassdalen S Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Gammel slåttemarkskant med solblom, etter rydding.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Fattig kulturmarkskant
Mosaikk:
Feltsjekk: 12.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Dette er en revisjon av (og skal erstatte) forrige versjon (BN00006870) kartlagt av NINA v/ T.E. Brandrud (2002). På grunnlag av nye vurderinger og bedre kartverktøy er det gjort endring i bl.a. avgrensing og naturtypekategori. Lokaliteten var tidligere kartlagt som edelløvskog, noe som er feilaktig (feilplassert). I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nordøst for Vikstølvatnet, ca 8 km øst for Evje

sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består av båndgneis (NGU 2014). Lokaliteten grenser til grandominert lyngskogsmark og fattig myr.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en langstrakt kantsone mellom myr og skogsmark som tidligere trolig har vært del av et stort areal med slåttemark og slåttemyr tilknyttet gårdene på Vikstøl. Dette er eneste sted på Vikstøl med kjent forekomst av solblom. Vegetasjonen er fattig og karakteriseres muligens best som blåtopp-eng (G2) med overgang til frisk fattig-eng (G4) og finnskjegg-eng (G5). På grunn av generell nedgang i areal og tilstand er kulturmarkseng som helhet vurdert som sårbar (VU), og noenlunde intakt slåtteeng som sterkt truet (EN) naturtype.

Artsmangfold: Det inngår et åpent tresjikt av gran og bjørk. Feltsjiktet er dominert av smyle, finnskjegg, blåbær og blåtopp; til dels også tepperot og einstape. Ellers inngår maiblom, stormarimjelle, hvitveis, tyttebær, blokkebær, røsslyng, småbjørneskjegg, gullris, engkvein og litt flekkmariehånd. I tillegg er det en ganske stor forekomst av solblom (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Arealet har lenge ligget brakk og var sterkt preget av gjengroing, særlig med gran og einstape. Deler av engarealet var i tillegg forringet som følge av hogstuttak av gran i lia ovenfor ettersom noe av hogstavfallet var blitt liggende til forråtnelse på den gamle slåttemarka. Ganske nylig er det imidlertid satt i gang restaureringstiltak på slåttemarka med bl.a. rydding av gran og annet oppslag, fjerning av gammelt hogstavfall, og innføring av seinsommerslått. Det er intensjon om å fortsette dette arbeidet.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig grunnet stor forekomst av solblom og fordi det er satt inn aktive skjøtselstiltak for å bevare den.

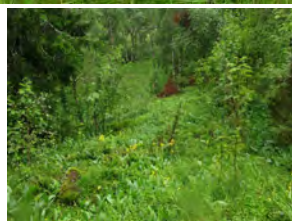
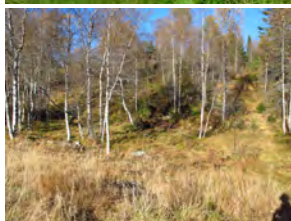
Skjøtsel og hensyn: For å ivareta og bedre vilkårene for solblom (og andre engarter) bør man viderføre arbeidet med rydding og slått.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Gautestad Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Solblom på fattig eng nær hytte øverst i avgrensingen.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Annen kulturmarkseng

Utforming:

Mosaikk:

Feltsjekk: 13.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er nykartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjekttittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordøst-siden av Høvringsvatnet, ca 1 mil nordøst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består av metabasitt/amfibolitt og granitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til både fattigere skogsmark og fattigere kulturmark, samt til bebyggelse.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter gammel kulturmark som til dels er åpen og til dels er skogkledd. Kriterier for hvordan lokaliteten er avgrenset er forekomst av relativt urterik vegetasjon og spredd forekomst av solblom. Storparten av arealet har trolig vært benyttet som slåttemark tidligere, men brattere og ujevne/steinete parti har muligens "alltid" vært skogsmark/buskkraut. Dominerende vegetasjonstyper er frisk fattig-eng (G4) og overganger til lyngskog med blåbær og røsslyng.

Artsmangfold: I nedre del inngår parti med fremdeles åpen eng dominert av engkvein, smyle, gulaks og rødsvingel. Ellers inngår der finnskjegg, legeveronika, tepperot, knollerteknapp, firkantperikum, ryllik, gullris, trådsiv, sølvbunke og harestart. Øverst i avgrensingen er det parti med finnskjegg-eng nær ei hytte. I midtpartiet er det halvåpen bjørkedominert skog. Gran, rogn, osp og einer inngår også. Feltsjiktet er til dels relativt urterikt og kulturmarkspreget med mye tepperot, engkvein, smyle, blåtopp og liljekonvall, og ellers bl.a. blåbær, tyttebær, røsslyng, legeveronika, firkantperikum, blåknapp, gullris, skjermesveve, hårfrytle, slirestart og sauesvingel. Solblom (VU) finnes på finnskjegg-enga øverst ved hytta samt spredt/sparsomt i bjørkeskogen nedenfor.

Bruk, tilstand og påvirkning: Finnskjegg-enga øverst motorklippes sporadisk som plen. Området ligger for øvrig brakk og er i ulike gjengroingsstadier. Deler av skogspartiet ble nylig gjennomhogd og hogstavfallet ble liggende, noe som ventes å ha negativ virkning på forekomsten av solblom.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

Del av helhetlig landskap: En av flere lokaliteter med solblom på østsiden av Høvringen (Gautestad og Lauvås).

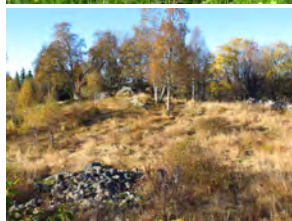
Verdivurdering: Ganske urterik vegetasjon i kombinasjon med spredt forekomst av sårbar art (solblom) og relativt nær beliggenhet til andre forekomster med solblom, både på Gautestad og Lauvås, gjør at lokaliteten vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: For å ivareta vilkårene for solblom på lengre sikt bør man innføre et visst minimum av skjøtselstiltak. Skogrydding bør ikke skje uten at avfallet blir fjernet. Dette for å unngå kraftig økning i næringsfrigjøring. At det slås med klipper på fattig-enga øverst vurderes som positivt så lenge dette skjer uten tilførsel av gjødsel og ikke oftere enn én til to ganger i året.

Litteratur

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Lauvås III Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Solblom-lokalitet etter rydding.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Fattig kulturmarkskant
Mosaikk:
Feltsjekk: 14.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er nykartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjekttittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. Lokaliteten omfatter søndre del av tidligere kartlagt lokalitet (BN00006936) gjort av NINA v/ T.E. Brandrud (2002) (se lokalitet Lauvås II). I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”. For høyt risikovurderte fremmede arter er oppgitt risikostatus etter “Norsk svarteliste for arter 2012”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordøst-siden av Høvringsvatnet, ca 1 mil nordøst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone

(Moen 1998). Berggrunnen består i hovedsak av metabasitt/amfibolitt, eventuelt også noe granitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til sterkere gjengrodd kulturmark med lavt innslag av urter samt til fattig skogsmark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en gammel slåttevoll som omkranser en tresatt bergrygg/knaus. Vegetasjonen består i hovedsak av frisk fattig-eng (G4), men det inngår også noe fuktig fattig-eng (G1). På grunn av generell nedgang i areal og tilstand er kulturmarkseng som helhet vurdert som sårbar (VU), og noenlunde intakt slåtteeng som sterkt truet (EN) naturtype.

Artsmangfold: Vegetasjonen er dominert av engkvein, smyle, rødsvingel, slåtestarr og firkantperikum. Ellers inngår bl.a. engsyre, knollerteknapp, rød jonsokblom, kvassdå, stormarimjelle, skogstjerne, maiblom, hvitveis, legeveronika, skogstorkenebb, marikåpe coll., liljekonvall, ryllik, gullris, trådsiv, engfrytle, gulaks og finnskjegg. Det inngår også et parti med engsoleie, hundekjeks, hvitbladtistel og bleikstarr. I tillegg er det en forekomst av solblom (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Arealet har lenge ligget brakk og var sterkt preget av gjengroing med kraftig oppslag av bjørk samt noe rogn og einer. Ganske nylig ble det imidlertid satt i gang restaureringstiltak på en større del av arealet, men tiltak er nå terminert og nødvendig slått er ikke innført.

Fremmede arter: Parkslirekne (SE) er i ekspansjon fra areal rundt nærliggende sommerhus.

Del av helhetlig landskap: En av flere dellokaliteter med solblom på Lauvås.

Verdivurdering: Forekomst av sårbar art (solblom) og nær beliggenhet til andre forekomster med solblom på Lauvås gjør at lokaliteten vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: For å ivareta og bedre vilkårene for solblom og andre engarter bør man fortsette ryddearbeidet og innføre slåttehevd.

Litteratur

Brandrud, T.E. 2002. Kartlegging av verdifulle naturtyper for biomangfold i Evje og Hornnes kommune. - NINA rapp. (upubl.). Faktaark på Naturbase.

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Taggdalen S (Armbogen) Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Gammel kulturmark med rik flora.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Andre viktige kulturmarkstyper

Utforming:

Mosaikk:

Feltsjekk: 14.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er nykartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger mellom Store Stangevatn og Rossevatnet/Rassevæte, ca 1 mil nordøst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består i hovedsak av metabasitt/amfibolitt, eventuelt også noe granitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til fattigere skogsmark samt fattig myr og lyngmark.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en (sør)østvendt halvåpen bakke med relativt urterik vegetasjon. Vegetasjonstypen ligner mest på frisk fattig-eng (G4).

Artsmangfold: Det inngår et glissent tre- og busksjikt av bjørk og einer. Feltsjiktet er dominert av engkvein, smyle, skogrøyrkvein, blåtopp, tepperot, gullris og lyng (røsslyng og blåbær). Nederst

(på flat mark) er det fuktigere med også finnskjegg og sølvbunke. Ellers inngår bl.a. teiebær, markjordbær, tveskjeggveronika, legeveronika, firkantperikum, skogstorkenebb, liljekonvall, hundekjeks, hvitbladtistel, hårfrytle og hengeaks. I tillegg er det en moderat forekomst av både flekkgrisøre, rødsveve og solblom (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ut fra artsmangfoldet å dømme er dette trolig gammel slåttemark, men det er svært lenge siden denne hevden opphørte. Senere har arealet antagelig kun vært del av et ekstensivt utmarksbeite. Kombinasjon av mineralrik berggrunn, ganske tørkeutsatt mark og høy solinnstråling er trolig viktige grunner til at arealet ikke har grodd mer til og er såpass urterikt.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter notert.

Verdivurdering: Arealet er lite, men på grunn av forekomst av flere regionalt sjeldne og til dels relativt mineralkrevende urter, inkludert den sårbare arten solblom, så vurderes lokaliteten som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Det bør igangsettes et visst skjøtselsregime for å unngå videre gjengroing, og man bør også vurdere å innføre manuell seinsommerslått.

Litteratur

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Flåtøygard Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Solblom på gammel slåttevoll ved liten hytte.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Annen kulturmarkseng

Utforming:

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Slåttemark D01 - (80%), Erstatningsbiotoper D14 - Bygningsstruktur med spesiell flora eller fauna D1402 (10%).

Feltsjekk: 13.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er nykartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjekttittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest for Høvringsvatnet, ca 8 km nordøst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består av monzonitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til myr, skogsmark og gjengroende kulturmark med lavere innslag av urter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter deler av en gammel slåttemark/slåttevoll, samt ei lita hytte som fungerer som erstatningsbiotop for sjelden lavart. På grunn av generell nedgang i areal og tilstand er kulturmarkseng som helhet vurdert som sårbar (VU), og noenlunde intakt slåtteeng som sterkt truet (EN) naturtype.

Artsmangfold: Vegetasjonen er dominert av smyle, gulaks, finnskjegg, tepperot, røsslyng, blåbær og slåttestarr. Ellers inngår bl.a. hvitveis, ryllik, legeveronika, blokkebær, hårfrytle og litt jonsokkoll. I tillegg er det en vital (rikblomstret) forekomst av solblom (VU). Gråsobeger (NT) finnes på del av hytta (gammel hjørnestolpe).

Bruk, tilstand og påvirkning: Engarealet har ligget lenge brakk og er preget av gjengroing. Moderat tråkkslitasje rundt hytta har trolig bidratt til at gjengroingen der er bremsset opp litt.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig grunnet rikblomstret forekomst av solblom og bygning med regionalt sjelden og rødlistet lavart.

Skjøtsel og hensyn: Det bør igangsettes et visst skjøtelsregime for å unngå videre gjengroing, og man bør også vurdere å innføre manuell seinsommerslått. Bygningen bør vedlikeholdes, men uten at gamle bygningsdeler (tømmervegger, stolper mm.) fjernes.

Litteratur

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Ånestøl Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Solblom under skjerm av einstape.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Svak lågurtkulturmarkskant
Mosaikk:
Feltsjekk: 14.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er nykartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på vestsiden av Storøygardsvatnet, ca 7 km øst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består av metabasitt/amfibolitt, eventuelt granitt (NGU 2014). Lokaliteten grenser til skogsmark i overkant (mot nord), til hytte og plen i vest og ellers til grasdominert og

gjengroende kulturmark med sparsomt innslag av urter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et parti av gammel slåttemark hvor det finnes solblom. På grunn av generell nedgang i areal og tilstand er kulturmarkseng som helhet vurdert som sårbar (VU), og noenlunde intakt slåtteeng som sterkt truet (EN) naturtype.

Artsmangfold: Vegetasjonen er dominert av einstape, tepperot, blåtopp, smyle og engkvein. Ellers inngår bl.a. sauesvingel og bleikstarr foruten en ganske stor og vital forekomst av solblom (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Gammel slåttemark som lenge har ligget brakk og som nå er preget av sterk gjengroing med einstape og einerkratt, samt noe gran, eik og bjørk fra kantene. På tross av sterk gjengroing virket forekomsten av solblom livskraftig med høy andel blomstrende individ/rosetter. Muligens drar solblom fordel av einstapen, ved at einstapen muligens hemmer veksten av gras (og andre vekster) som lettere utkonkurrerer solblom.

Verdivurdering: På tross av lite areal og sterk gjengroingsstatus vurderes lokaliteten som viktig grunnet relativt stor og tilsynelatende vital forekomst av solblom.

Skjøtsel og hensyn: På lengre sikt er det antagelig nødvendig med restaureringstiltak og innføring av slåttehevd dersom forekomsten av solblom skal opprettholdes.

Litteratur

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

Åvesland Foto: Jon T. Klepsland (BioFokus) Breelvsedimentsskråning med urterik engvegetasjon. Etter rydding.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Annen kulturmarkseng

Utforming:

Mosaikk:

Feltsjekk: 14.10.2013 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er nykartlagt av Jon T. Klepsland (BioFokus) i oktober 2013 på oppdrag for Fylkesmannen i Aust-Agder under prosjektittelen “rekartlegging av kulturavhengige naturtyper i Evje og Hornnes i 2013”. I den grad det har vært mulig/hensiktsmessig er naturtypen dessuten vurdert og klassifisert i henhold til utkast til nye faktaark (nye DN-håndbok 13). Eventuelle rødlistekategorier (i parentes) følger “Norsk rødliste for arter 2010” og “Norsk rødliste for naturtyper 2011”.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Åvesland, mellom Flatebygd og Prestøygardsvatnet, ca 6 km øst for Evje sentrum. Klimatisk ligger den i klart oseanisk seksjon og mellomboreal sone (Moen 1998). Berggrunnen består av granitt, men oppå den er et relativt tykt lag med sandig breelvvavsetning (NGU 2014). Lokaliteten grenser til sterkt oppgjødslet hestebeite i

øst, til myr i vest, til vei i nord og til fattig gjengrodd kutlturmark og skogsmark i sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen gjelder de brattere sørvest- til nordvest- vendte skråningene av breelvsedimentstunga nedenfor (utenfor) men delvis også innpå hestebeitet. Vegetasjonstypen karakteriseres best som frisk fattig-eng (G4). På grunn av generell nedgang i areal og tilstand er kulturmarkseng som helhet vurdert som sårbar (VU), og noenlunde intakt slåtteeng som sterkt truet (EN) naturtype.

Artsmangfold: Vegetasjonen er kun overflatisk kartlagt. Dominerende arter er engkvein, smyle og tepperot. Ellers inngår bl.a. blåklukke, blåknapp, engsyre, engsoleie, firkantperikum, hvitkløver, legeveronika, prestekrage, stormarimjelle, ryllik, skjærmsveve og gulaks. I tillegg er det en ganske stor og uvanlig vital (rikblomstret) forekomst av solblom (VU).

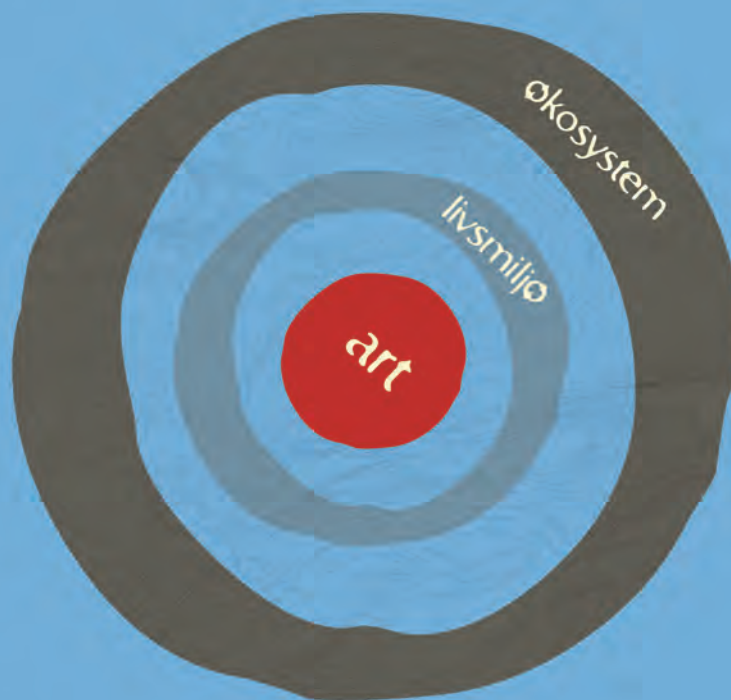
Bruk, tilstand og påvirkning: Arealet utenfor inngjerdet hestebeite var preget av gjengroing med mye oppslag av bjørk, rogn og osp. Ganske nylig ble det imidlertid satt i gang restaureringstiltak på en større del av arealet med fjerning av oppslag, hogstavfall og akkumulert plantemateriale. Storparten av hestebeitet er sterkt oppgjødslet og derfor uegnet for solblom. Den finnes likevel i randsonene innenfor gjerdet hvor hestene trækker og beiter ned, men hvor næringstilsiget er noe mindre. Solblomen ser ut til å dra fordel av dette hestebeitet, trolig fordi hestene konsekvent unngår å spise den, blottlegger noe sandjord og holder annen vegetasjon nede.

Verdivurdering: Grunnet relativt urterik vegetasjon og ganske stor og vital forekomst av solblom vurderes lokaliteten som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Et visst skjøtselsregime er nødvendig for å unngå at solblom fortrenses av mer konkurransesterk vegetasjon utenfor de areal som beites av hest. Enten bør man derfor innføre seinsommerslått på dette arealet, eller så bør hestebeitet utvides til også å omfatte de aktuelle skråningene. Det er imidlertid viktig at næringstilsiget ikke blir for høyt og at heller ikke tråkkbelastningen blir for høy. Fóringsplasser bør derfor holdes et godt stykke unna lokaliteten.

Litteratur

Klepsland, J.T. 2014. Kvalitetssikring av utvalgte naturtyper i Evje og Hornnes kommune. BioFokus-rapport 2014-10.

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8209-340-8

BioFokus-rapport 2014-10